

Evaluering af undervisningsantologien

Tendenser i Mellemlrigstiden

af Mette Liv Skovgaard

**Skoletjenesten
December 2008**

Indholdsfortegnelse

Undersøgelsens vidensinteresser	3
Undersøgelsens hovedpointer	6
Gymnasielærernes vurdering af antologien	7
• Antologiens indhold	7
• Antologien og museerne	11
• Antologiens form	13
Anbefalinger til fremtidige antologier	18
Litteratur	19
Skoletjenestens bilag	20

Undersøgelsens vidensinteresser

Målet med en evaluering af undervisningsantologien *Tendenser i Mellemlrigstiden* er at give Skoletjenesten et overordnet billede af, hvordan antologien er brugt i undervisningen, og hvordan den er brugt i forbindelse med museumsbesøg. Derudover er Skoletjenesten interesseret i viden om specifikke elementer i antologien med videreudvikling og kvalificering for øje, blandt andet antologiens relevans i forhold til pensum, vægtningen af de enkelte artikler, vurdering af layout, sprog, niveau og målgruppeappell.

Derudover er målet med evalueringen at udbygge traditionen for udviklingsorienteret arbejde og vidensdeling, både internt i Skoletjenestens regi og som inspiration og erfaringsudveksling med eksterne samarbejdspartnere. Evalueringen skal bruges som arbejdsredskab i udviklingen af fremtidige antologier fra Skoletjenesten og fungere som skriftlig bevaring af formidlingserfaringer til glæde for eftertiden.

Antologien er udgivet i forbindelse med Golden Days festivalen *Mellemlrigstidens København: Funkis, frisind – og fascisme* i september 2008 som et samarbejde mellem Skoletjenesten og Golden Days. Redaktionen består af Marie Damsgaard Andersen, Skoletjenesten (ansv.), Mette Boritz, Skoletjenesten Nationalmuseet, og Sidsel Risted Staun,

Skoletjenesten Bymuseet, og forfatterne til artiklerne er ligeledes Skoletjenestens medarbejdere fra museerne samt enkelte eksterne samarbejdspartnere.

Antologien er udviklet til fagene historie, dansk og samfundsfag og ved udgangen af 2008 rekvireret i ca. 5000 eksemplarer. Hovedmålgruppen for antologien er gymnasieskolen, mens HTX, HHX, HF, VUC og folkeskolen er sekundærmålgruppe. Skoletjenesten har oplevet en bred interesse fra begge målgrupper, og knap halvdelen af bestillingerne er foretaget af sekundærmålgruppen.

Undersøgellesdesign og metodiske overvejelser

Evalueringsens fokus er en undersøgelse af hovedmålgruppens brug af antologien. En sådan afgrænsning giver i et validitetsperspektiv større mulighed for at generalisere på tendenser og tegne idealtypiske former for brug, der både er nyttige i evalueringssammenhæng, men også kan bruges af Skoletjenesten fremover i udviklingen af nye antologier. Undersøgelsens resultater og anbefalinger knytter sig derfor til gymnasiets brug og ikke til f.eks. sekundærmålgruppens brug af antologien.

Rekrutteringen af respondenter er i forlængelse af afgrænsningen foretaget blandt gymnasielærere. Udvælgelsen er sket på baggrund af de faglærere, der havde bestilt et eller flere klassesæt af antologien ved undersøgelsens start. Lærerne er kontaktet indledningsvis med en personlig mail, og 12 lærere har deltaget i undersøgelsen. Godt halvdelen underviser i historie, resten i dansk. 11 af respondenterne er fra sjællandske gymnasier, mens en enkelt er fra et jysk gymnasium. Lærerne optræder med fornavn i evalueringen, mens efternavn og arbejdsplads er Skoletjenesten bekendt.

Fokus i undersøgelsen har ikke kun været at forstå, *hvordan* lærerne har brugt antologien, men også *hvorfor* de har brugt den på netop den måde. Det kræver et metodedesign, der fokuserer på dybde og detaljer. Ved at vælge en kvalitativ tilgang til undersøgelsen er det muligt at gå skridtet fra at undersøge hvordan til hvorfor og via en åben spørgeguide forfølge spor og forklaringer, et kvantitativt design med f.eks. spørgeskemaer kunne overse.

På baggrund heraf er undersøgelsen metodisk designet som dybdeinterviews over telefon baseret på åbne spørgsmål som "fortæl om, hvordan du har brugt antologien?", "hvorfor har du brugt antologien på netop den måde?" og "hvad var det bedste ved antologien?" På den måde produceres empiri med fokus på, hvad respondenterne finder væsentligt at fremhæve ved antologien – frem for hvad en afsender måtte ønske at 'fiske efter'. Interviewene er desuden struktureret af en vejledende spørgeguide som tjekliste for redaktionsgruppens konkrete vidensinteresser. Interviewene er dokumenteret på skrift i stikordsform, hvor centrale pointer så vidt muligt er nedfældet ordret som citater.

Undersøgelsens hovedpointer

Undersøgelsen udkrystalliserer en række tendenser, der overordnet set karakteriserer gymnasielærernes brug og vurdering af antologien. Her er de opsummeret i hovedpointer, der uddybes i analysen.

- Antologien opleves som brugbar
- Et supplement til pensum
- Idealtypisk brug: Historie, dansk og AT
- Klar kobling til museerne og Golden Days
- Antologien bruges i forbindelse med museumsbesøg
- Niveau, sprog og stil rammer målgruppen
- Layoutet er "lækkert"
- Billederne er gode, både til blikfang og analyse
- Behov for kildeforslag og litteraturliste
- Formidlingsrefleksioner kan inspirere eleverne
- Antologien må gerne provokere
- Prisen har afgørende betydning

Gymnasielærernes vurdering af antologien

Analysen folder lærernes vurdering af antologien ud. Med tre analyseafsnit belyses lærernes brug af antologien og syn på det faglige indhold, deres inddragelse af museerne i undervisningen og deres vurdering af antologiens formmæssige udtryk. Afsnittene er *Antologiens indhold*, *Antologien og museerne* og *Antologiens form*.

Antologiens indhold

Antologien opleves som brugbar

Overordnet set oplever lærerne antologien som meget brugbar i deres undervisning. Deres beskrivelser af, hvordan de konkret har brugt den, tegner et billede af, at dens styrke er dens bredde: Den kan glide ind i forskellige kontekster og kan vinkles via sin tendensfremstilling af perioden, så den dækker den enkelte lærers behov og undervisningsplan. Skoletjenesten høster i den forbindelse ros for at udvikle antologier som *Tendenser i mellemkrigstiden*. Helle fortæller: "Det bedste er, at I har tænkt sammenhængen igennem for os", og Ditte tilføjer: "Det er befriende med noget så konkret at gå til i min undervisning".

Et supplement til pensum

Alle lærerne har brugt antologien som elevmateriale i forbindelse med undervisningen i 2.g og 3.g. Lærerne bruger antologien i vekselvirkning med grundbøger, kildesamlinger og andre fagantologier og er enige om, at en af dens styrker er, at den fungerer som supplement til skolens eksisterende litteratur. Ditte fortæller: "Den er super god som oversigt. Jeg brugte den som skelet for undervisningen, da jeg skulle lave arbejdsplan om emnet. Ellers plejer man jo bare at gå ned og kigge i bogkælderens og se efter, hvad der lige er af materiale". Claus uddyber: "Den er en god smagsprøve på mellemkrigstiden, men den kan ikke stå alene".

Antologien opleves af lærerne som brugbar i forhold til pensumkrav. Torben vurderer, at den er relevant som 'friskt pust' og medspiller i forhold til gymnasiets øvrige materiale: "Den giver lidt ekstra kulør, og det er levende beskrevet – luft og liv. Den er god som baggrundsstof og som illustration, for eleverne synes, at den litteraturhistorie, vi har, er lidt kedelig". Et udpluk af det materiale, lærerne har brugt antologien i forbindelse med, kan ses her:

I dansk bruges blandt andet *Litteraturens Veje* af Johannes Fibiger, *Sikken et perspektiv* af Anne Birgitte Richard og Søren Schou, *Samlerens antologi af nordisk litteratur* af Ellen Krogh og Ole Meyer og *Gyldendals antologi af dansk litteratur* af Erik Skyum-Nielsen. I historie bruges oversigtsværker som *Danmarks og Nordens historie* af Torben Peter Andersen, *Verden efter 1914* af Carl-Johan Bryld, *Grundbog til Danmarkshistorien* af Peter Frederiksen, Knud Ryg Olsen og Olaf Søndberg og *Store linier i verdenshistorien* af Knud Helles, Torben P. Andersen og Bente Thomsen.

Idealtypisk brug: historie, dansk og AT

De 12 lærere, undersøgelsen er baseret på, har brugt antologien i fagene historie, dansk og i almen studieforbereelse (AT). Måderne, de har sat den i spil på, har så store ligheder, at det er muligt at tegne tre idealtypiske former for brug som illustration af, hvordan den fungerer i praksis:

Historie: Antologien er hovedsageligt brugt i forbindelse med faget historie. Lærerne fremhæver, at den giver mulighed for overblik og brede

spor, der gør den brugbar til undervisning med gymnasiereformens nye fokus. Mange klager over for lidt tid til at komme rundt om emner, og her fungerer antologien godt. Flere af lærerne fremhæver eksplicit fordelene i at kunne 'sætte krydser' ved nogle af de 21 kernepunkter, de skal opfylde efter reformen. Claus fortæller: "I forhold til at ramme pensum er den god i bredden – den dækker flere af de 21 kernepunkter". Maria uddyber: "Jeg kunne krydse flere punkter af, både velfærd og ideologi."

Brugen af de historiefaglige artikler er mere ligeligt fordelt uden en klar tendens i lærernes præferencer. Men artiklernes konkrete anslag ses som en fordel. Hanne fortæller: "I kompetencebeskrivelserne står der, at eleverne både skal kende den lille og store historie og vide, at de er historieskabt og -skabende. Her er den rigtig god til at illustrere den lille". Det kan dog også blive for konkret. Ditte oplevede, at mange af hendes elever var glade for de konkrete historier om kvinder i Politihistorisk Museums *Forbrydelse eller frigørelse*. Men som lærer savnede hun et mere overordnet perspektiv på problematikken.

Dansk: I dansk er antologien primært brugt i forbindelse med periodelæsning om 1930'erne eller mellemkrigstiden. Det er især Arkens artikel *Surrealisme*, der er brugt, men også artiklerne *Funktion, frisind og antifascisme* om PH fra Kunstindustrimuseet og *Modernistisk arkitektur i Danmark* fra DAC er inddraget som klasselæsning. Lærerne fremhæver ikke de tre nævnte artikler på bekostning af andre, men synes at opleve dem som de eneste rent danskfaglige. Som Karen siger: "Jeg har kun brugt artiklen om surrealisme, for jeg underviser i dansk". Torben supplerer med mere generelle overvejelser om antologiens danskfaglige vinkel: "Den er for lidt danskfaglig. Vi er jo lidt konservative, vi vil gerne have originaltekster. Det kunne være et kort digt, for eksempel fra Broby-Johansens *Blod*. Sådan klip af tekster, koblet med billederne. Det ville øge brugsværdien".

Bo har brugt antologien i en 3.g-klasse i forbindelse med periodelæsning i dansk. Arbejdsprocessen i klassen med emner, supplerende litteratur og artikelbrug fra antologien har Skoletjenesten modtaget som bilag.

Almen studieforberedelse: Godt en tredjedel af lærerne har brugt antologien i forbindelse med et forløb i almen studieforberedelse.

Kombinationsfagene har som oftest været dansk og historie, men også et par lærere har suppleret med henholdsvis idræt, psykologi eller biologi.

Der er en klar tendens til, at lærerne ikke kun ser monofaglige fordele i antologien, men også som oplagt at bruge i forbindelse med AT. Igen er det netop oversigtsformen, der tiltaler: "Vi har brugt den som inspirationskatalog til AT-forløbet. Den er blevet delt ud i klassen og giver eleverne et godt og relevant overblik, og der er noget for enhver smag. Det gør det også nemt for mig, så jeg ikke skal finde 10 gamle bøger. Her er det samlet", fortæller Kirsten. Flere af de lærere, der har brugt den enkeltfagligt i enten historie eller dansk, nævner selv, at den også sagtens kunne bruges i AT-sammenhæng og tværfagligt. Grunden til, at de ikke har gjort det i denne omgang, er, at årsplanen allerede har været fastlagt.

Samfundsfag: Ingen af de 12 lærere, undersøgelsesresultaterne bygger på, har brugt antologien i samfundsfag. Det kan både være en stokastisk tilfældighed i forhold til respondentresponsen, men kan også være et tegn på, at antologien idealtypisk egner sig bedre til de tre andre fag. Den hypotese underbygges af Claus, der har brugt antologien i historie, men også underviser i samfundsfag: "Dens styrke til historie er bredden, at det ikke bare er politik, men også 1930'ernes kunst og kultur. Men i samfundsfag er den alt for tynd. Der ville jeg ikke bruge den."

I forhold til den generelle undervisningsplanlægning lægger flere af lærerne vægt på, at det ville være en fordel med information om antologien tidligere. Inge-Lise fortæller: "Jeg bestilte den, fordi den ser god ud. Men jeg har ikke brugt den endnu, for det er alt for sent, jeg opdagede den". Informationerne kunne både være på Skoletjenestens og Golden Days' hjemmeside, men også publiceres i gymnasielærernes fagtidsskrift. Derudover kommenterer flere af lærerne på, at antologien udkom lige sent nok i forbindelse med festivalen og lærerens øvrige planlægning. Kirsten uddyber: "Vi startede med mellemkrigstiden allerede lige efter sommerferien, så den kom ret sent". Det vil dermed være en fordel med både information og publicering tidligere fremover.

Antologien og museerne

Klar kobling til museerne og Golden Days

Antologien er udviklet som en del af Golden Days festivalen, og lærerne ser en klar kobling, som de finder meget brugbar at inddrage i undervisningen. Dette understreger styrken i Skoletjenestens faglige forankring af festivalen: "Idéen med både at have Golden Days og undervisningsmateriale er så god". De fleste af lærerne starter på Golden Days' hjemmeside for at finde inspiration til ture og arrangementer. Her opdager de antologien og ledes videre til Skoletjenestens hjemmeside, hvor de bestiller antologien, henter baggrundsinformation om museerne og booker undervisningsforløb. Helle fortæller: "Altså, jeg går baglæns. Først siger jeg 'hvordan kan vi hægte os på Golden Days?', og så finder jeg nogle arrangementer eller brugbare forløb på museerne, der passer til det, vi arbejder med".

Golden Days skaber som begivenhed således blikfang i lærernes privat-sfære, hvor Skoletjenesten kobler interessen til en faglig dimension og et museumsbesøg. Der kan muligvis ses en svag tendens til, at lærerne bruger baggrundsafsnittet *Museet som undervisningsressource* som inspiration, men i hvert fald bruges det ikke til at finde information om museet – her er internettet første prioritet. To tredjedele af lærerne har set afsnittet og

finder idéen bag det udmærket, men giver samtidig udtryk for, at de kender museernes faglige vinkler i forvejen.

Antologien bruges i forbindelse med museumsbesøg

Antologien har i høj grad været brugt i forbindelse med museumsbesøg. Dem, der ikke tager af sted, forklarer det med mangel på tid, (for) dårlig økonomi eller logistikproblemer. Men antologien genererer uden tvivl lyst til besøg, og respondentgruppen har blandt andet været på Arbejdermuseet, Københavns Bymuseum, Kunstindustrimuseet, Nationalmuseet, Rungstedlund, været på arkitekturbyvandring med DAC, til PH-revy i Revymuseet i Hofteatret, til dramadokumentar om Tom Kristensen i Det Kongelige Bibliotek og på en Tom Kristensens *Hærværk*-byvandring.

Typisk når klassen to museer på en dag i forbindelse med en ekskursion. De arrangementer og museer, respondentgruppen har valgt, afgøres af flere faktorer. Først og fremmest skal de passe til klassens emne, men også elevernes interesser og økonomien har stor betydning. Flere af lærerne fortæller, at de har prioriteret arrangementer, der er gratis, på grund af stram økonomi. Derudover fortæller Kirsten, der lod sine elever vælge blandt flere arrangementer, som de deltog i i mindre grupper, at placeringen havde en afgørende faktor: "De valgte dem, der lå tættest på Strøget. Det er jo ikke så tit, de er i København".

Hjemme i klassen arbejder eleverne med museernes emner og antologiens artikler enten enkeltvis eller i grupper. Karen fortæller: "På museet valgte alle eleverne et værk, som de analyserede. Der kunne de jo bruge artiklen, som vi havde læst inden." Når der er så mange, der bruger antologien i forbindelse med et museumsbesøg, er det dog vigtigt, at artiklerne ikke ligner det, museumsunderviseren holder oplæg om, hvilket en lærer giver udtryk for skete ved deres besøg: "Og så vidste eleverne faktisk det hele i forvejen".

Overordnet set er der en tendens til, at forløbene i klasserne startes med et museumsbesøg, hvorefter de går i dybden med antologien. Det kan dog muligvis også forklares med, at flere lærere giver udtryk for, at antologien kom vel sent. Der er i den forbindelse et klart ønske om tidligere information om antologien, så den bedre kan indtænkes i undervisningsplanlægningen.

Antologiens form

Niveau, sprog og stil rammer målgruppen

Lærerne oplever, at artiklernes niveau rammer eleverne. "Det er lige tilgængeligt for en 3.g, de vidste lidt i forvejen, og så uddyber den det", fortæller Karen. Længden på artiklerne opleves også som udmærket, og kombineret med det let forståelige sprog betyder det i praksis, at eleverne som oftest har fået to artikler for hjemme pr. gang. "10 sider, det kan de lige læse", fortæller Elisabeth. Som en lille krølle på lærernes vurdering af niveauet kan det tilføjes, at antologien i udviklingsfasen sigtede efter et niveau, der matchede 1.g-klasser. Det er derfor vigtigt at være bevidst om, at man kan have tendens til at skyde over målet fagligt.

Ingen af lærerne har lagt mærke til, at artiklerne er forskellige i sprog og stil. Det kan enten forklares med, at forskellen ikke er generende tydelig, eller at godt halvdelen af lærerne primært har læst indholdsfortegnelse og indledning i antologien og blot skimmet artiklerne, mens det er eleverne, der har nærlæst dem.

Layoutet er "lækkert"

Layoutet opleves af lærerne som indbydende, overskueligt, gennemarbejdet og visuelt velovervejet. Uafhængigt af hinanden bruger næsten alle lærerne

betegnelsen "lækkert" om layoutet. De hæfter sig ved farven, den grafiske opsætning, og at looket er let, dog uden at virke useriøst. "Poppet, men ikke for meget", kalder Maria det. "Det er lækkert. Det rammer tiden godt", supplerer Helle.

Til gengæld er det kun få, der har direkte kommentarer til ikonerne nederst på siderne, citatboblerne og billedteksterne. De er mere fokuseret på det overordnede visuelle udtryk, hvilket måske kan forklares med, at ikke alle lærere sidder med antologien i hånden under interviewet, men selvfølgelig også med, at det ikke særskilt har fanget deres opmærksomhed. Når de bliver bedt om at uddybe, hvad de synes om layoutet, svarer de fleste, at de bare synes, at det som helhed er godt.

En 'teaser' i starten af hver artikel ville dog være en god idé, foreslår Hanne i snakken om citatbobler og ikoner. På den måde kunne både hun og eleverne danne sig et kort og præcist overblik over, hvad artiklerne handler om – og hvad hovedpointerne er i dem. Karen tilføjer i forlængelse heraf, at hun fandt undertitlen på surrealismeartiklen *Surrealisme – mellem individuel drømmeverden og kollektiv utopi* meget rammende og et godt afsæt for snakken om emnet.

Billeder er gode, både til blikfang og analyse

Mange af lærerne fremhæver billeddimensionen som et vigtigt element i antologien, både i forhold til form (layout) og indhold. Billederne er nemlig både gode visuelle appetitvækkere, men kan også bruges i en faglig sammenhæng. Helle fremhæver det vigtige i antologiens billeddimension med, at eleverne generelt set er meget visuelt orienterede og dygtige til at aflæse billedmateriale. Peder uddyber: "Billederne kan både bruges som blikfang og til reel billedanalyse", der suppleres af Karen, der ser vægtningen mellem billeder og tekst som rigtig god.

Mange af lærerne, både i dansk og historie, fremhæver desuden billederne som vigtigt kildemateriale, der kan gøres til genstand for billed- eller samfundsanalyse. Claus fortæller, at han finder det lettere at søge efter tekstkilder end billedkilder, og at billederne i antologien derfor er ekstra gode i forhold til hans forberedelse af undervisningen i historie. Torben fremhæver i den forbindelse det positive i, at billederne langt hen ad vejen

er nogle, eleverne ikke har set før, i forhold til andre billeder fra mellemkrigstiden, der med hans ord efterhånden næsten har ikonstatus.

Behov for kildeforslag og litteraturliste

Men billederne som kildemateriale er ikke helt nok, især set i forhold til pensumkrav om kildekritik og originaltekster. Skoletjenesten havde oprindeligt tænkt kildeforslag og litteraturlister ind som en del af antologien, men grundet stram økonomi var det ikke muligt at realisere. Det kan der med fordel følges op på, for godt halvdelen af lærerne – især de historiefaglige – ser meget gerne, at antologien havde haft en oversigt over kilder til videre læsning, eller (uddrag af) originalkilder trykt i antologien. ”Det kunne være rigtig fedt med særlige kilder, som museumsfolkene havde fundet – ikke bare dem, jeg kender i forvejen”, fortæller Maria.

Andre lærere foreslår, at originalkilderne lægges ud på en hjemmeside, både så eleverne selv kan dykke ned i dem, f.eks. i forbindelse med AT, og læreren kan downloade dem direkte til klasseundervisningen. Peder ser muligheder med kilder i en netversion: ”Det kunne også være i bredden som på Golden Days’ hjemmeside, for eksempel om Einstein og Freud. Det er godt til 3.g med deres valgfag i filosofi og psykologi”.

Et par af dansklærerne foreslår, at der i forbindelse med de danskfaglige artikler for eksempel kunne trykkes et par korte digte i antologien. Karen foreslår: ”Det kunne være godt med et par af Gustaf Munch-Petersens digte til artiklen om surrealisme”. Dansklærerne efterspørger ligeledes forslag til skønlitteratur, der kan knyttes til artiklerne.

Ud over kildeforslag mener næsten alle lærerne, at der mangler en litteraturliste som reference til artiklerne. Det er både for deres egen skyld og for elevernes, når de for eksempel skal samle litteratur i forbindelse med almen studieforbereelse. Flere fremhæver DFIs litteraturforslag i afsnittet *Museerne som undervisningsressource* som en god ’skabelon’ for henvisninger i fremtidige antologier.

Formidlingsrefleksioner kan inspirere eleverne

Kildehenvisninger og litteraturlister kan dog bruges til mere end bare en støtte i lærernes undervisningsplanlægning. Torben foreslår, at der i

fremtidige antologier kunne prioriteres mere tydelige metaovervejelser om formidlingen: "Jeg savnede sådan et metaniveau til eleverne om, at 'sådan kan man formidle historie'". En idé, der på forskellig vis også udtrykkes af flere andre lærere.

Hvis tanken tænkes videre, ville eksplicite formidlingsovervejelser give eleverne en konkret kildekritisk forståelse af, hvilket materiale og overvejelser der lå bag artiklerne, der kan fremstå som 'absolutte sandheder', som et par af lærerne påpeger. Men det ville også være en stor styrke i forhold til at kvalificere eleverne til deres opgave i almen studieforberedelse at kunne se, hvilke formidlingsovervejelser andre har gjort sig om lignende emner.

Antologien må gerne provokere

Der er i det hele taget bred enighed om, at antologien gerne må sætte refleksion i gang hos eleverne. Eksempelvis kan billederne af den obducerede kvinde i artiklen *Forbrydelse eller frigørelse* og negersparebøssen i *De bedst egnede* være afsæt for en god snak om perioden. Lærerne er enige om, at billederne i et etisk perspektiv nok bør give anledning til en baggrundssnak med klassen, men at de bestemt ikke må udelades af materialet. "Det kan godt være, at det er stødende, men det er jo virkeligheden", siger Helle. Claus ser en vigtig pointe i, at antologien provokerer: "Man kan sagtens vise negersparebøssen. Det kan man faktisk få en god diskussion af. Det er sundt for eleverne at se, hvor racistiske vi har været i Danmark".

I forlængelse af pointen om at eksplicite antologiens metabudskaber tilføjer Hanne: "Det er befriende og modigt. Jeg tog faktisk en snak med eleverne om, hvilke signaler om tiden bogen vil sende med billedet af kvinden". Med andre ord må antologien meget gerne vise 'det hele' og provokere – bare det problematiseres og kontekstualiseres. Hvis Skoletjenesten tilbyder det første, skal lærerne nok sørge for det sidste.

Prisen har afgørende betydning

Antologiens faglige indhold (og Skoletjenestens øvrige materiale) opleves af lærerne som godt. Helle fortæller: "Vi får så meget for pengene". Og netop prisen er afgørende for mange. De fleste lærere giver udtryk for, at prisen

ofte er tungen på vægtskålen om, hvilket materiale de bestiller. Både med denne antologi og i fremtiden. Ditte fortæller: "Det er jo vanvittig billigt. Det er et parameter, vi kigger meget på", og Elisabeth uddyber: "Den er lækker at kunne give eleverne, når der ellers ikke er råd til så meget nyt". Der er derfor grund til at prioritere at gøre undervisningsmaterialet så billigt som muligt, for på den måde at kunne støtte lærerne i deres undervisning.

Anbefalinger til fremtidige antologier

På baggrund af analysen af lærernes vurdering af antologien opstilles her anbefalinger til udviklingsarbejdet med fremtidige antologier. Det drejer sig både om, hvad der med fordel kan fastholdes, og hvad der kan forbedres.

Hvad kan med fordel fastholdes?

- Muligheden for den idealtypiske brug i historie, dansk og AT
- Tendensvinklen og det brede rids af perioden
- Antologiens billeddimension
- Sprog, stil og layout
- Koblingen til museerne og Golden Days

Hvad kan med fordel opprioriteres?

- Inddrage lærerne tidligt i udviklingen til sparring og idégenerering
- Inddrage samfundsfagslærere, hvis antologien sigter mod det fag
- Forslag til supplerende litteratur til periodelæsning i dansk
- Oversigt over, hvilke af 21 kernepunkter i historie antologien dækker
- Eksplicitering af antologiens brugbarhed i almen studieforberedelse
- Kildeforslag og litteraturliste
- 'Teaser' eller underrubrik til artiklerne
- Fokus på, at det faglige niveau ikke lægges for højt

- Forfattere kan tænke flere fag ind i artiklerne i forhold til AT-appel
- Formidlingsovervejelser kan med fordel ekspliciteres
- Information om og publikation af antologien kan ske tidligere

Litteratur

Høgsbro, Kjeld (2008): *Kvalitative metoder i forskning og evaluering*, AKF, København

Jensen, Leif Becker (2000): *Ud af elfenbenstårnet*, Roskilde Universitetsforlag, Gylling

Järvinen, Margretha og Mik-Meyer, Nanna (2006): *Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv*, Hans Reitzels Forlag, København

Kvale, Steinar (2008): *InterView – en introduktion*, Hans Reitzels Forlag, København